

Høring - Prioriteringsveileder i kommunale helse- og omsorgstjenester

Mari Trommald
Avdelingsdirektør Helse og Velferd KS

Webinar:

Prioriteringsveileder i kommunale helse- og omsorgstjenester

Kl. 11.30 - 11.50 Hva er viktige høringsinnspill til prioriteringsveilederen?

Avdelingsdirektør Mari Trommald

Kl. 11.50 - 12.10 Erfaringer fra forsøkskommuner som har prøvd ut veilederen.

- Styrk Fjærtøft Vik, kommuneoverlege, Kristiansand kommune
- Villy Angelsen, rådgiver, Helse og Mestring, Vestvågøy kommune, PhD-kandidat, Handelshøyskolen, Nord Universitet
- Hege Bakke, seksjonsleder Forvaltning og utvikling, Indre Østfold kommune

Kl. 12.20 – 12.30 Hvilke konsekvenser har veilederen som et normerende produkt?

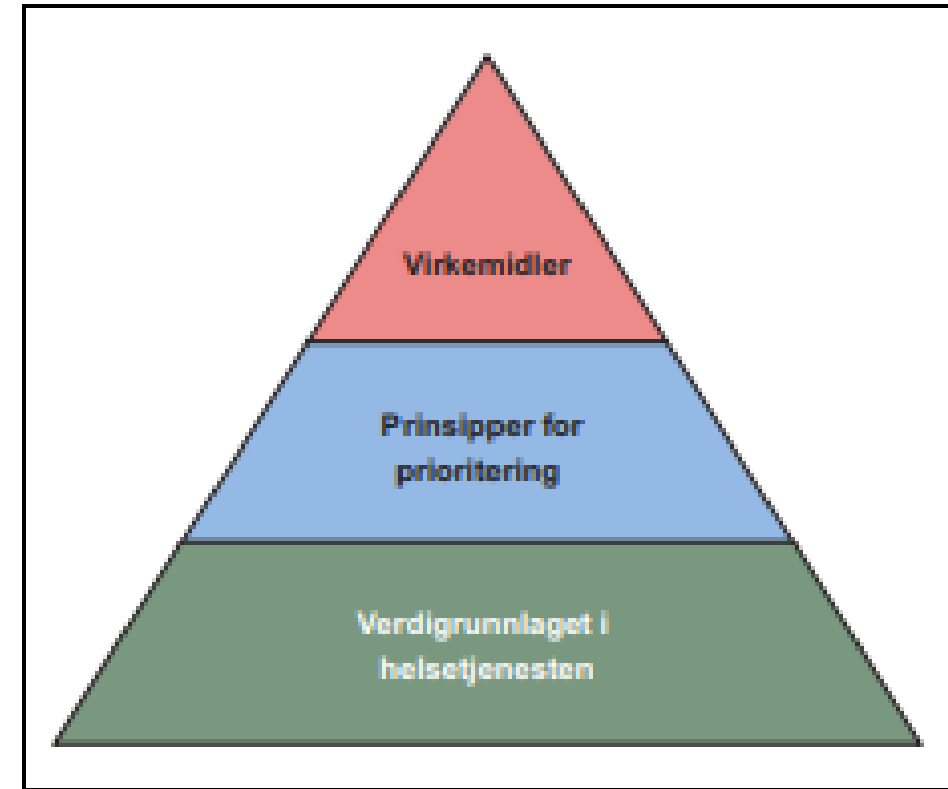
Avdelingsdirektør Mari Trommald

Prioritering i helsevesenet

- Lønning I (NOU) 1987
- Lønning II (NOU) 1997
- Lov om pasientrettigheter
- Prioriteringsforskriften
- Norheimutvalget (NOU) 2014
- Magnussengruppen (ekspertgruppe)
- Verdier i pasientens helsetjeneste — Melding om prioritering (prioriteringsmeldingen) 2016

Relevant for kommunal sektor:

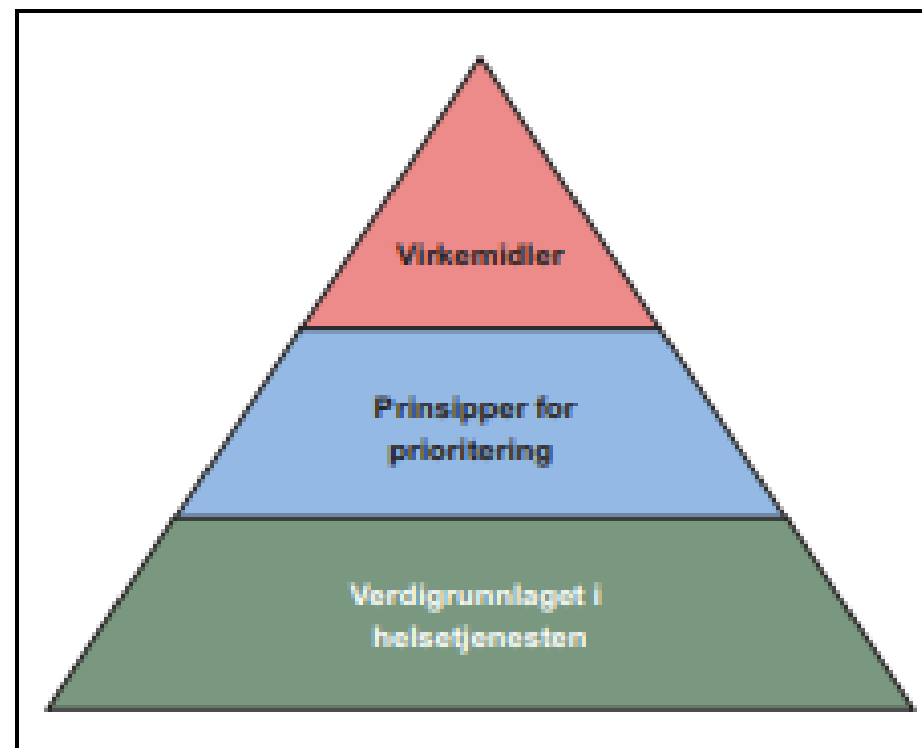
- Stortingsmelding 38 (2020–2021) «Nytte ressurs og alvorlighet «Prioritering i helse og omsorgstjenesten»
 - Veileder for kommunene under uttesting
- Ny stortingsmelding på vei...
 - Tre ekspertgrupper har levert rapporter som har vært til høring
- **Aktuelt nå: Høring på Nasjonal veileder for prioritering i kommunal helse- og omsorgstjeneste**

Figur 4.2 Verdigrunnlaget i helsetjenesten, prinsipper for prioritering og virkemidler for prioritering

Prioritering i helsevesenet- dagens system

- Virkemidler
(lovregulering, prioriteringsforskrift, veiledere, faglige retningslinjer, internkontroll, tilsyn, tilgjengeliggjøre nyttevurderinger)
- Prinsipper
 - Nyttekriteriet
 - Ressurskriteriet
 - Alvorlighetskriteriet
- Verdigrunnlaget
 - Likhet
 - Rettferdighet

Figur 4.2 Verdigrunnlaget i helsetjenesten, prinsipper for prioritering og virkemidler for prioritering

Høring - Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester

Bakgrunnen for utarbeidelse av denne prioriteringsveilederen er Meld. St. 38 (2020–2021) Nytte, ressurs og alvorlighet — Prioritering i helse- og omsorgstjenesten. I meldingen ble det varslet at det skulle komme en veileder for både politisk, administrativt og klinisk arbeid i kommunene.

Prioritering på kommunenivå

- Gjennomgående verdier og prinsipper i helse- og omsorgstjenesten er viktig, MEN ...
- ... det må være tilpasset virkemiddelbruk overfor kommunene
 - Lokaldemokrati - må kunne gi ulike løsninger!
 - Brede samfunnsperspektiv- vanskelig å konkretisere noen faktorer
 - Mangler verktøy og beslutningsstøtte

Høring - Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester

- Anbefalingene i veilederen har som ambisjon å være nyttig i prioriteringsarbeidet i kommunene, men er bindende i sin form og vil kreve tid og ressurser.
- For sterk statlig styring er en gjennomgående tilbakemelding fra kommunene til KS. Det er dermed viktig at kommunene er tydelige om sine synspunkter til KS, men også gir egne høringssvar til Helsedirektoratet.

Det særegne med denne veilederen er at målgruppene omfatter flere nivå: politisk, administrativt og klinisk nivå.

Målgruppene i kommunene beskrives slik:

- kommunale ledere på alle nivå med ansvar for kommunale helse- og omsorgstjenester
- helsepersonellet som yter kommunale helse- og omsorgstjenester
- saksbehandlere som fatter vedtak om kommunale helse- og omsorgstjenester
- personer som søker om eller mottar kommunale helse- og omsorgstjenester og deres pårørende

- Veilederen vil også være relevant for kommunens øvrige befolkning og virksomheter som jobber inn mot kommunale helse- og omsorgstjenester.

Hovedanbefalinger i veilederen:

- Kommunens ledelse bør legge en samlet vurdering av nytte, ressurs og alvorlighet til grunn for prioriteringer i helse- og omsorgstjenesten
- Kommunens ledelse bør bruke styringsinformasjon i arbeidet med prioriteringer
- Kommunens ledelse bør legge til rette for gode prioriteringsprosesser
- Helsepersonellet bør vurdere nytte, ressurs og alvorlighet når de prioriterer tiltak til tjenestemottakerne
- Saksbehandler bør bruke prioriteringskriteriene nytte, ressurs og alvorlighet ved utforming av tjenestetilbud

Prioriteringsveilederen skal fungere som en prosessveileder, med andre ord: være til praktisk hjelp og støtte til **hvordan** prioriteringsarbeidet innrettes og gjennomføres

Lokaldemokrati

- Det er behov for å tydeliggjøre ytterligere det lokale selvstyret og dermed anerkjennelse av politiske beslutninger når det gjelder prioriteringer også på helse- og omsorgsfeltet. Det er legitimt at det gjøres politiske vurderinger om hvilke standard og omfang tjenester skal ha- så fremt lovkravene er fullt.

Om normering

- På generelt grunnlag har KS argumentert for mindre statlig styring og færre prosesskrav. Veiledere forstått som veiledning og hjelp kan bidra til støtte for kommunene- men det forutsetter at det nettopp er veiledning og hjelp – og ikke fremstår som krav som må begrunnes dersom det ikke følges.
- Alle anbefalingene i denne veilederen er beskrevet som «bør». Det betyr at det er en sterk anbefaling eller et råd som vil gjelde de aller fleste. Helsedirektoratet og tilsynsmyndighetene legger til grunn at hvis kommunene ikke følger anbefalingen, må begrunnelsen for dette dokumenteres.
- Videre følger det av Kvalitetsforskriften at ledelsen i kommunen skal ha systemer for å ha oversikt over og følge opp at veiledere er kjent og følges. I utkast til veileder fremgår at det må påregnes tid og innsats for å implementere innholdet. Dette skal foregå innenfor dagens budsjett.

Bruk av statistikk, effektvurderinger og kostnadsestimat

- Veilederen inneholder en omfattende oversikt over hvilken statistikk og analyser som bør legges til grunn.
- I innspillsrunden til ny prioriteringsmelding har KS vektlagt at det må tilrettelegges for flere analyser og kunnskap fra statlig nivå.
- Mange av analysene som foreslås i veilederen er langt utenfor det en kan forvente av kommunale analyser.
- Tilrettelegging for flere verktøy slik som minimetodevurderinger, kost/nytte vurderinger av ny teknologi, analyser av sammenheng mellom kostnadseffektivitet og størrelse på pasientgrupper (for å kunne planlegge samarbeid) osv. er viktig for kommunene.

Viktige høringsinnspill til prioriteringsveilederen

Selv om Helsedirektoratet kun etterspør om denne veilederen er relevant, er dette en god anledning til å reflektere og spille inn hva i veilederen som er til hjelp og ev hva som mangler eller kunne være *bedre verktøy* for kommunene.

- Kan veilederen fungere som en prosessveileder i arbeidet med planarbeid og budsjettarbeid på politisk nivå? For kort, for lang, ikke relevant?
- Kan veilederen være en støtte for administrasjonen ved utarbeidelse av planer og budsjett? Hva er bra, hva er ikke relevant?
- Vil veilederen være egnet til å gi støtte i arbeidet ved tildeling av tjenester? Kan den gi støtte (utover det som allerede finnes i dagens regelverk) ved utmåling og nivå av tjenester ?
- Hva trenger kommunene støtte til for å ev kunne implementere veilederen?

Opptak fra webinarret legges ut i to uker etter webinarret

KS ønsker innspill til KS sitt hørings svar (til Helsedirektoratet)
innen 4. oktober til sigrid.askum@ks.no.

Høringsprosessen videre i KS

KS fylkesstyrrer og Kommunedirektørutvalgene i regionene drøfter høringsutkastet uke 37-40

Opptak fra webinarret legges ut i to uker etter webinarret

KS ønsker innspill til KS sitt høringsssvar (til Helsedirektoratet) innen 4. oktober til sigrid.askum@ks.no